

Overheid goed-geïnformeerd de markt op

Hoe doen gemeenten dat?

Inhoud

- Welkom op de gemeentelijke markt
- De uitdaging voor de komende jaren
- Instrumentarium markt en overheid

In gesprek over veranderingen in de informatiesamenleving, de markt en de rol van de overheid

Wat is dat voor markt?

- Gemeenten zijn voor het uitvoeren van wettelijke taken nagenoeg volledig afhankelijk van enkele honderden private eigenaren van software.
- De private sector investeert risicodragend in software-ontwikkeling. Gemeenten nemen diensten af in de vorm van licenties.
- De markt kent drie segmenten (gemeente-specifiek, standaard en diensten).
- Door technische complexiteit, geringe kennis en expertise en lokaal maatwerk is een sterke vendor lock-in ontstaan die de marktwerking beperkt.
- De totale markt (incl. IT-beheer) is ca. €1,5 tot €2 miljard, waarvan ca. €500 – €700 miljoen gemeente specifieke software.
- De belangrijkste markttrends zijn: Cloud/SaaS, Informatiebeveiliging, Data gedreven werken en Common Ground. Zie voor een breder perspectief het VNG Trendrapport Informatiesamenleving.

Indeling markt gemeentelijke ICT

Gemeente-specifieke software

- gemeenten nemen licenties af
- beperkte marktwerking
- doorgaande consolidatie

Standaard software

- dominantie big tech
- afhankelijkheid
- steeds meer cloud/SAAS
- signalen van verschraving aanbod

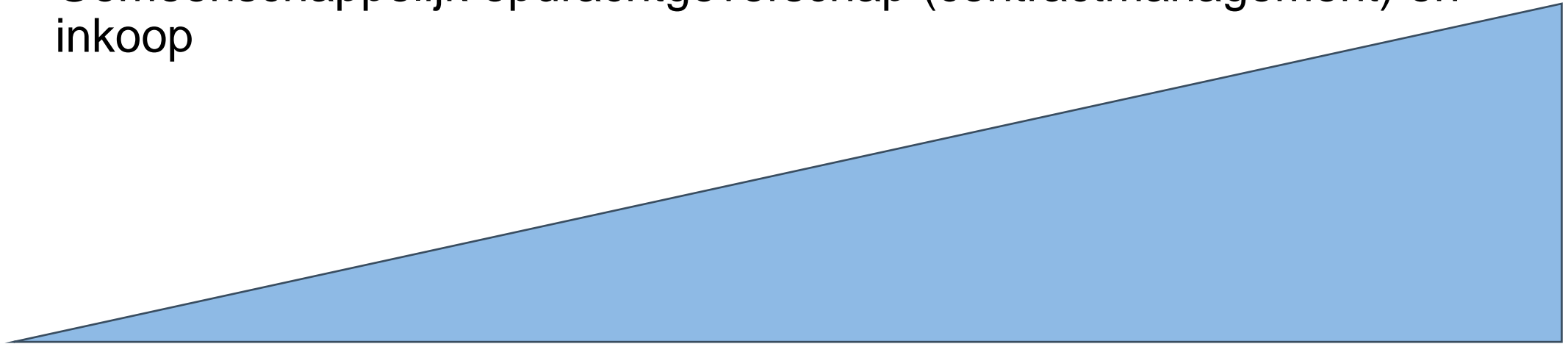
Dienstenleveranciers

- consultancy
- software-ontwikkeling
- diensten

De uitdaging voor de komende jaren

Samenspel gemeenten en VNG

- Verbeteren aanbestedingspraktijk
- Vernieuwen gemeentelijke informatievoorziening en beter inspelen op trends
- Gemeenschappelijk opdrachtgeverschap (contractmanagement) en inkoop

WRR-rapport “Goede Zaken” (2023)

- Stop met pampere markt en start met uitdagen en motiveren
- Laat goede zaken lonen
- Maak aanbestedings-beleid opgavegericht

WRR

Staat van de uitvoering (2024)

- Marktdenken staat voor een mogelijk kantelpunt
- Big tech en overheden strijden om de macht
- Service gap wordt gapende kloof
- Burgers omarmen nieuwe technologieën steeds sneller

**Staat
van de
Uitvoering**

Trendverkenning

MAART 2024

WERKDOCUMENT

Instrumentarium markt en overheid

- Gezamenlijke gemeentelijke Uitvoering (GGU) en leveranciersmanagement projecten
- Gestructureerd bijhouden van informatie (SWC en GIBIT)
- Overleg

GEMMA Softwarecatalogus

websites VNG Realisatie ▾

Hoe werkt de catalogus ▾ Wat is er te vinden ▾ Wie doet er mee ▾ Praktijkvoorbeelden ▾ Gebruikersonderzoeken

Inloggen

Mijn Softwarecatalogus

Inkoop
ondersteuning

Compliance monitor

Pakketten

Leveranciers

Standaarden

Referentie
componenten

Zoeken

Nieuws

[Aanmelden voor de softwarecatalogus
nieuwsbrief.](#)

Beheertips voor gemeenten en [leveranciers!](#)

Tips voor gemeenten en samenwerkingen

Doel van de softwarecatalogus

Gemeenten kennis en informatie uit laten wisselen en de gebruikte software te laten vergelijken met andere gemeenten. Daarnaast geeft de softwarecatalogus inzicht in het huidige en toekomstige softwareaanbod van de aangemelde [ICT-leveranciers](#).

Voortgang gemeenten

29

81

126

80

28

Overeenkomst

Algemeen
deel

Hosting

Software
onderhoud

Gebruiks-
overeenkomst

Verwerkers-
overeenkomst

Implementatie
overeenkomst

...

Eisen

Bedrijfsmatig/wet/regelgeving

Leveringsomvang

Functioneel

Technisch

Informatiebeveiliging/privacy

Continuïteit

Interoperabiliteit/inpasbaarheid

Servicelevels/onderhoud

Implementatie

Uitfasering/exit

Financieel/contractmanage-
ment/governance-afspraken

Offerte van Leverancier

Nota van Inlichtingen

**Gemeentelijke
Inkoopvoorwaarden
bij IT (GIBIT)**

**Gemeentelijke
ICT-kwaliteitsnormen**

Uitvoering

Plan van aanpak
Ontwikkeling/realisatie

Plan van aanpak
Implementatie

Service Level Agreement
(inclusief onderhoud)

Exitplan
Uitfasering/vervanging

Overige documenten

Portfolio Common Ground i

Filters en selectie

Alle filters wissen

Zoeken

Alle

Gemeentenaam

Alle

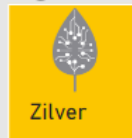
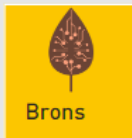
Laag

Alle

Fase i

Alle

Common Ground Keurmerk i

Type

Componen...

Standaard

Toepassin...

Domeinen

(Lokale) belastingen

Overkoepelend/
randvoorwaardelijk

Fysieke leefomgeving

Dienstverlening

Bestuur

Bedrijfsvoering

Burgerzaken

Openbare orde en
veiligheid

Naam	Korte omschrijving	Website	Type	Fase CG portfolio
Alfresco Documenten API	Native API implementatie op Alfresco Open Sourde DMS. Een API om een documentregistratiecomponent (DRC) te benaderen. In een documentregistratiecomponent worden INFORMATIEOBJECTen opgeslagen. Een INFORMATIEOBJECT is een digitaal document voorzien van meta-gegevens. INFORMATIEOBJECTen kunnen aan andere objecten zoals zaken en besluiten worden gerelateerd (maar dat hoeft niet) en kunnen gebruiksrechten hebben. Dit component werkt naadloos met een ander common-ground initiatief OpenZaak. Dit team zit ook in de steering committee van de OpenZaak.	https://contezza.nl/common-ground/	Component (deel van een toepassing)	Zilver
BRKRegister	Een lokale kopie (cache) van het BRK zorgt voor verbeterde performance en lagere kosten	https://brk.openregisters.app/	Toepassing (bruikbare oplossing)	Zilver
Federatieve Service Connectiviteit	FSC is een standaard waarmee gestandaardiseerd wordt op connectiviteit, waardoor handmatige handelingen geautomatiseerd worden en organisaties een stapje richting technische interoperabiliteit zetten	nlx.io (voor nu, straks waarschijnlijk op commonground.nl)	Standaard	Zilver
GEM	Team Virtuele Assistent Gem ontwikkelt een virtuele assistent, inzetbaar voor 17 miljoen	https://commonground.nl/gro-ups/view/978adf62-97f2-4955-	Toepassing (bruikbare	Zilver

Gespreksonderwerpen: verandering en de rol van informatie

**Perspectief
informatiesamenleving**

**Perspectief
markt**

**Perspectief
rol overheid**

Gespreksonderwerp 1: informatiesamenleving

De overheid is onderdeel van de informatiesamenleving, maar dat lijkt niet zo

De informatiesamenleving van burgers beschikt vaak over beter middelen dan de overheid en heeft hoge verwachtingen (persoonlijk/ toegankelijk/ maatwerk/ transparant)

Kennis/data zijn inmiddels breed binnen ketens beschikbaar

Is de overheid wel voorbereid op een gelijke informatiepositie overheid-burgers? Of op het zelforganiserend vermogen van de informatiesamenleving? Hoe kan de overheid aansluiten?

Gespreksonderwerp 2: de markt

De markt is nu verdeeld over usual suspects, maar dat verandert ingrijpend (nieuwe dynamiek, andere toetreders, nieuwe businessmodellen)

Het traditionele denken in softwarelicenties ontwikkelt zich tot een breed aanbod van diensten die bijdragen aan maatschappelijke opgaven

Delen en samenwerken wordt de norm. Voor ontwikkeling diensten (open source/ componenten), data (portals/communities), infrastructuur (cloud/SAAS) en aanbesteding/inkoop

Hoe kan de overheid in de veranderende markt mee? Met welke middelen?

Gespreksonderwerp 3: de rol van de overheid

Het traditionele leveringsmodel voor ICT gaat op de schop, wat van de overheid veel vraagt (financiering, risico's, eigenaarschap en beheer)

Nieuwe toetreders, andere businessmodellen en andere vormen van samenwerking vragen om herbezinning op de rol van de overheid, met een andere inrichting van de informatiehuishouding

Is de overheid voldoende voorbereid voor deze rol? Is de informatiehuishouding wel op orde? En is de overheid in staat om de markt te betrekken en innovatief aan te besteden?

Meer informatie?

Programma GRIP op informatie

Kenniscentrum Markt en overheid: marktenoverheid@vng.nl

Cees van Westrenen: cees.vanwestrenen@vng.nl

